

یادداشت ها

۱- یسوعیت Jesuitism- فرقه ای از مذهب کاتولیک که بسال ۱۵۳۴ به رهبری ایگناتیوس لویولا Loyola Ignatius در عکس العمل به و علیه پروتستان ها بنیان گذاری شد.

۲- ماکس ایستمن (Max Eastman) (۱۸۸۳-۱۹۶۹)- از طرفداران اولیه ی اپوزیسیون چپ بود و چندین کتاب تروتسکی را به زبان انگلیسی ترجمه کرد. در اواخر سال های دهه ۱۹۲۰ دست رد به ماتریالیزم دیالکتیک زد و سپس با رد سوسیالیزم در دهه ۱۹۳۰ آنتی کمونیست شد.

۳- مکتب اخلاق اصالت سودمندی Utilitarian ethics - یعنی که اخلاقی بودن اعمال بر مبنای سودمندی آن تعیین می شود، بر مبنای فایده ی اعمال از نظر افزودن خوشبختی و یا کاستن رنج.

۴- وایکنت شافتسبری viscount Shaftesbury (۱۷۱۳-۱۶۷۱)- فیلسوف اخلاق گرای انگلیسی و از پیروان مکتب جان لاک. وی وجود "عرف اخلاقی" را فرض کرده، بر مبنای آن می خواست که خوشبختی فردی با خوشبختی بطور کلی تطبیق داده شود.

۵- استرووه Peter B. Struve (۱۸۷۰-۱۹۴۴)- اقتصاددان لیبرال روسی، در اوایل قرن بیستم از رهبران "مارکسیست های قانونی" بود که آرمان عمده شان پیدایش انکشاف کاپیتالیستی نوع غرب در روسیه بود. پس از ۱۹۰۵ وی به جناح راست حزب کادت پیوست و بعد از ۱۹۱۷ به نیروهای گارد سفید ملحق شد.

S بردیایف N. Berdyaev (۱۸۷۴-۱۹۴۸) و بولگاکف Bulgakov. S (۱۸۷۱-۱۹۴۴) نیز از جرگه "مارکسیست های قانونی" در اوایل قرن بیستم روسیه بودند.

۶- حکم مطلق Categorical Imperative- بقول خود کانت: " حکم مطلق..... عملی را از نظر عینی، فی نفسه و بدون ارجاع به هیچگونه قصدی، یعنی بدون هیچگونه هدف دیگری، لازم اعلام می دارد....." و در جایی دیگر "بنابراین، فقط يك حکم مطلق وجود دارد و آن اینست: فقط بر مبنای آن اصلی عمل کن که از طریق آن در عین حال بتوانی بخواهی (قصد کنی) که می باید قانونی جهانشمول گردد."

۷- بارون رانگل کریمه ای Crimean baron Wrangel - ژنرالی که رهبر یکی از ارتش های ضدانقلابی ای بود که در جنگ داخلی علیه بلشویک ها می جنگیدند و بدست ارتش سرخ شکست خوردند.

۸- آپوکالیپس Apocalypse - فصل آخر انجیل، کتاب مکاشفات یوحنا.

۹- میانه گرا tCentris - واژه ای است که تروتسکی به گرایش هائی در جنبش چپ اطلاق می کرد که ما بین رفرمیزم (موضع بورکراسی و اشرافیت کارگری) و مارکسیزم (معرف منافع تاریخی طبقه کارگر) قرار دارند و یا نوسان می کنند.

۱۰- بنثام Jeremy Bentham (۱۸۳۲ - ۱۷۴۸) حقوقدان و فیلسوف انگلیسی از پیروان و مبلغان مکتب اخلاق بر مبنای سودمندی (رجوع شود به یاد داشت شماره ۳).

جان میل John Mill (۱۸۷۳ - ۱۸۰۶) اقتصاددان و فیلسوف انگلیسی. از جمله کتاب های وی اصول اقتصاد سیاسی است.

۱۱- هربرت اسپنسر Herbert Spencer (۱۹۰۳ - ۱۸۲۰) فیلسوف انگلیسی که تئوری تکامل داروین را برای کاربرت در فلسفه تعمیم میداد.

۱۲- المپ Olympus - کوه بلندی در شمال یونان. در افسانه های یونان باستان جایگاه خدایان بشمار می آمد.

۱۳- "شصت خانواده". واژه ایست از کتاب معروف فردیناند لوندبرگ Ferdinand Lundberg که برای اولین بار در سال ۱۹۳۷ تحت عنوان شصت خانواده ی آمریکا منتشر شد. مؤلف در این کتاب نشان داد که چگونه در رأس

الیگارشی اقتصادی در امریکا شصت خانواده ی فوق العاده ثروتمند قرار دارند. چاپ جدیدی از این کتاب مبنی بر اطلاعات تازه تر، بسال ۱۹۶۸ تحت عنوان ثروتمند و فوق العاده ثروتمند **The Rich and The Super-Rich** منتشر شد.

۱۴- جان ل- لونیس John L. Lewi (۱۹۶۹-۱۸۸۰) از سال ۱۹۲۰ تا زمان مرگش رئیس اتحادیه کارگران معدن آمریکا بود. رهبر اقلیتی بود در شورای اجرایی فدراسیون کار آمریکا Federation American of Labour که طرفدار ساختن اتحادیه های کارگری بر مبنای تمامی واحدهای تولیدی در یک رشته صنعتی بود. وی بنیان گذار اصلی C.I.O. در سال ۱۹۳۵ بود کنگره سازمان های صنعتی Congress C.I.O. of Industrial Organisations به صورت کمیته ای در داخل فدراسیون کار آمریکا که فدراسیون محافظه کار از اتحادیه های صنفی بود آغاز بکار کرد. بسال ۱۹۳۸ توسط رهبران فدراسیون کار آمریکا از آن اخراج شد و شروع به ساختن سازمان های سرتاسری خود کرد. در سال ۱۹۵۵ این دو سازمان با هم یکی شدند.

۱۵- بورکراسی ترمیدوری- ترمیدور Thermidor نام ماهی بود (بحساب تقویم انقلاب کبیر فرانسه) که در آن جناح ارتجاعی، ژاکوبین ها را شکست داد. تروتسکی این واژه را برای تشابه تاریخی با پیروزی بورکراسی محافظه کار استالینیستی در شوروی بکار می برد.

۱۶- گ- پ- او G.P. او پلیس سیاسی شوروی

۱۷- پریت D.Pritt (۱۹۳۹-۱۸۶۵) حقوق دان انگلیسی و از مدیحه سرایان استالین. از سال ۱۹۳۵ تا ۱۹۵۰ عضو پارلمان انگلیس بود.

۱۸- همیسT hemisT (۱۹۶۰؟-۵۲۷؟ قبل از میلاد) سیاستمدار و ژنرال آتنی.

۱۹- رومن رولان Rolland Romain (۱۹۴۴-۱۹۶۶) از ادیبان فرانسوی و از رهبران سرشناس محافل "چپ". از موضع پاسیفیستی با جنگ جهانی اول مخالفت

کرد. بعدها با تأیید کنگره ها و بیانیه های ادبی استالینیستی شهرت خود را در این راه بکار انداخت.

۲۰- یاگودا (Henry Yagoda) (۱۹۳۸-۱۸۹۱) رئیس پلیس مخفی شوروی. در سال ۱۹۳۸، یاگودا که خود سرپرست سازماندهی محاکمات مسکو ۱۹۳۶ بود محاکمه و اعدام شد.

۲۱- توخاچفسکی (Mikhail Tukhachevsky) (۱۹۳۷-۱۸۹۳) و یاگیر Iona Yakir (۱۹۳۷-۱۸۹۶) هر دو از جمله ژنرال های ارتش سرخ بودند که در ماه مه ۱۹۳۷ به اتهام خیانت محکوم و اعدام شدند.

۲۲- دورانتی (Walter Duranty) (۱۹۵۷-۱۸۸۴) چندین سال خبرنگار نیویورک تایمز در مسکو بود و از استالینیست ها علیه اپوزیسیون چپ طرفداری میکرد.

لونیس فیشر (Louis Fischer) (۱۹۷۰-۱۸۹۶) خبرنگار نشریه Nation The در اروپا و نویسنده ی چندین کتاب در باره ی اوضاع سیاسی اروپا. تروتسکی وی را پوزش طلب استالینیست ها می دانست.

۲۳- جان دیوئی (John Dewey) (۱۹۵۲-۱۸۵۹) فیلسوف و آموزشگر معروف آمریکائی که ریاست "کمیسیون رسیدگی به اتهامات وارده بر تروتسکی در محاکمات مسکو" را به عهده گرفت. این کمیسیون تحقیقات خود را از ۱۰ تا ۱۷ آوریل ۱۹۳۷ در مکزیک بعمل آورد. خلاصه نتایج رسیدگی این کمیسیون به زبان انگلیسی در کتابی تحت عنوان بی گناه به چاپ رسیده است.

۲۴- یوجین لاینز (Eugene Lyons) (۱۸۹۸) نویسنده رادیکال آمریکائی که پس از سرخوردگی از استالینیزم، از مارکسیزم هم برید.

۲۵- والتر کریویتسکی (Walter Krivitsky) (۱۹۴۱-۱۸۸۹) در سال ۱۹۳۷ هنگامی که در پاریس بود از خدمات جاسوسی نظامی شوروی به غرب پناهنده شد و بسیاری از اسرار جاسوسی شوروی را فاش ساخت. بسال ۱۹۳۹ کتابی تحت عنوان

در خدمت مخفی استالین (INSTALINS) SECRETSERVICE) منتشر

ساخت. وی شش ماه پس از گشته شدن تروتسکی در شرایط مرموزی مرد.

۲۶- شارل راپوپور Charles Rappoport (۱۹۳۹-۱۸۶۵) از انقلابیون روسی که به فرانسه رفت و از رهبران حزب کمونیست فرانسه شد. در دهه ۱۹۳۰ پس از ترك حزب کمونیست از مارکسیزم هم برید.

۲۷- حزب کارگر مستقل Independent Labour Party گرایشی در جنبش کارگری انگلیس که در سال ۱۸۹۳ توسط هاردی Hardie و مک دونالد Mac Donald بنیان گذاری شد و در ایجاد حزب کارگر نقش مهمی ایفا کرد. منتسب به حزب کارگر بود و اغلب مواضع چپ در این حزب اتخاذ می کرد. در آغاز جنگ جهانی اول ابتدا موضع ضدجنگ اتخاذ کرد ولی بعداً از نقش بریتانیا در جنگ طرفداری کرد. وقتی کمینترن تشکیل شد حزب کارگر مستقل بین الملل دوم را ترك کرد ولی به کمینترن نپیوست. بعدها دوباره به بین الملل دوم پیوست و جناح چپ آن به حزب کمونیست پیوست. به سال ۱۹۳۱ حزب کارگر را ترك کرد و مدتی به استالینیست ها و برخی گرایش های میانه گرا جلب شد، ولی دوباره در سال ۱۹۳۹ به حزب کارگر بازگشت.

۲۸- نورمان توماس Norman Thomas (۱۹۶۸-۱۸۸۴) رهبر حزب سوسیالیست آمریکا بود و شش بار کاندید این حزب در انتخابات رئیس جمهوری بود.

۲۹- لئون بلوم Leon Blum (۱۹۵۰-۱۸۷۲) رهبر حزب سوسیالیست فرانسه در دهه ۱۹۳۰ و نخست وزیر اولین حکومت جبهه خلقی در سال ۱۹۳۶ بود.

۳۰- اوتو بائر Otto Bauer (۱۹۳۸-۱۸۸۱) از رهبران حزب سوسیال دمکرات اطریش پس از جنگ جهانی اول. مهمترین تنوریسین مارکسیزم اطریش و از بنیان گذاران بین الملل کوتاه العمر دو ونیم (۲/۵) بود.

ویشینسکی Andrei Vyshinsky (۱۹۵۴-۱۸۸۳) بسال ۱۹۰۲ به سوسیال دمکراسی پیوست ولی تا سال ۱۹۲۰ با منشویک ها بود. شهرت بین المللی اش را در

سمت دادستان کل در محاکمات مسکو کسب کرد و از ۱۹۴۹ تا ۱۹۵۳ وزیر امور خارجه شوروی بود.

۳۱- فنر براکوی Fenner Brockway (۱۸۹۰-) از رهبران حزب مستقل کارگر، دبیر "دفتر لندن" و از مخالفین بین الملل چهارم بود.

"دفتر لندن"- دفتر بین المللی احزاب سوسیالیست انقلابی The International Bureau of Revolutionary Socialist Parties در سال ۱۹۳۵ بنیان گذاری شد و اساساً گردآورنده ی چندین گرایش میانه گرا بود که منتسب به بین الملل های دوم و سوم نبودند ولی با تشکیل بین الملل چهارم نیز مخالف بودند. از جمله اعضای آن (SAP) حزب کارگر سوسیالیست در آلمان، حزب کارگر مستقل در انگلستان، (POUM) حزب کارگری برای وحدت مارکسیستی اسپانیا بودند.

۳۲- براندلر Heinrich Brandler (۱۸۸۱-۱۹۶۷) از بنیانگذاران حزب کمونیست آلمان و رهبر اصلی آن در دوره ی انقلابی ۱۹۲۳. پس از از دست رفتن فرصت های انقلابی ۱۹۲۳ کرملین او را مقصر اصلی جلوه داد و در سال ۱۹۲۴ از رهبری حزب برکنار کرد. وی KPO (اپوزیسیون راست کمونیستی) را تشکیل داد که به سال ۱۹۲۹ از حزب اخراج شد. K.P.O. تا جنگ جهانی دوم بصورت سازمان مستقلی ادامه یافت.

لاوستون Jay Lovestone در دهه ی ۱۹۲۰ از رهبران حزب کمونیست آمریکا بود و به سال ۱۹۲۹ از حزب اخراج شد. وی و طرفدارانش تا جنگ جهانی دوم سازمان مستقلی داشتند. بعدها لاوستون از مشاوران جنگ سرد جرج مینی، رئیس AFLCIO، شد.

۳۳- یژوف Nicholas Yezhov جانشین یاگودا در سمت رئیس گ- پ- او، پس از سومین محاکمه مسکو ناپدید شد.

۳۴- ژاکب والچر Jacob Walcher (۱۸۸۷ -) از بنیانگذاران حزب کمونیست آلمان که در سال ۱۹۲۹ بعنوان یکی از طرفداران گرایش براندلر اخراج شد. در سال ۱۹۳۲ K.P.O را ترک کرد و به APS پیوست. پس از جنگ جهانی دوم دوباره به حزب کمونیست پیوست و سمت های مختلفی در حکومت آلمان شرقی بعهده داشته است.

۳۵- ژاکوبینیسم Jacobinism ژاکوبین ها رادیکال ترین جناح در انقلاب کبیر فرانسه بودند. از سرنگونی گیرونده Gironde در سال ۱۷۹۱ تا ماه ترمیدور ۱۷۹۴ در رهبری جنبش انقلابی بودند. در این ماه توسط جناح ارتجاعی برانداخته شدند.

۳۶- ویلیام گرین William Green (۱۹۲۵- ۱۸۷۳) رئیس محافظه کار AFL. موريس تورز Maurice Thorez (۱۹۶۴- ۱۹۰۰) در اواسط دهه ۱۹۲۰ از جاتباران عقاید اپوزیسیون چپ بود، ولی بعداً از مهمترین استالینیست ها در فرانسه شد، از تمام چپ و راست روی های کمینترن دفاع می کرد و بالاخره پس از جنگ جهانی دوم در کابینه دوگل وزیر شد.

گارسیا الیور Jose Garcia Oliver (- ۱۹۰۱) از رهبران دست راستی آنارشیست اسپانیایی که با استالینیست ها در خرد کردن جناح انقلابی yalistsLo همکاری کرد و در کابینه کابالرو Caballero وزیر دادگستری بود.

۳۷- کورتس Cortes مجلس نمایندگان اسپانیا.

۳۸- پیکت Picket صف کارگران اعتصاب کننده یا سایر معترضین که برای جلوگیری از شکسته شدن اعتصاب و یا اعتراض در مقابل کارخانه و یا مؤسسات دولتی تجمع یا تظاهر می کنند.

۳۹- امیل لودویگ Emil Ludwig (۱۹۴۸- ۱۸۸۱) روزنامه نگار و بیوگرافی نویس آلمانی.

۴۰- مک ماهن Mac Mahon (۱۸۹۳-۱۸۰۸) ژنرال و سیاستمدار ارتجاعی فرانسوی. در سال ۱۸۷۱ فرمانده قشونی بود که کمون پاریس را با وحشیگری بی سابقه ای خرد کرد. از سال ۱۸۷۳ تا ۱۸۷۹ رئیس جمهور فرانسه بود.

۴۱- کرنشتات Kronstdt - روز اول مارس ۱۹۲۱، ملوانان کرنشتات، قلعه نظامی حومه پتروگراد، علیه حکومت شوروی به قیام مسلحانه دست زدند. خواست های اصلی آنها انتخابات جدید شوراهای و لغو تک-حزبی حزب کمونیست بود. کلیه اقدامات دولت برای حل مسالمت آمیز اختلافات از راه مذاکره به نتیجه نرسید. حکومت شوروی از ملوانان کرنشتات خواست که اسلحه خود را به زمین بگذارند و از انضباط حکومت فدرال پیروی کنند، ولی قیام کنندگان نپذیرفتند. حکومت شوروی از نظر اهمیت استراتژیک کرنشتات برای دفاع از پتروگراد، لازم دید که کرنشتات را تحت انضباط در آورد. چند روز بعد، این قیام بدست سربازان پتروگراد خوابانده شد.

ماخنو Nestor Makhno (۱۹۳۴-۱۸۸۴) رهبر گروه های دهقانی بود که علیه اشغال ارتش آلمان و ارتجاعیون اوکراینی در اوایل جنگ داخلی در روسیه می جنگید، ولی از حدود ۱۹۱۹ به بعد علم مخالفت با شوراهای برداشت و بالاخره در سال ۱۹۲۱ سرکوب شد.

۴۲- کفیرها Kaffirs - قبیله ای در آفریقای جنوبی.

۴۳- لوندورف Erich Lundendorff (۱۹۳۷-۱۸۶۵) از مهمترین ژنرال های آلمان در جنگ جهانی اول.

۴۴- واندرولد Emile Vandervelde (۱۹۴۱-۱۸۶۶) یکی از رفرمیست های سوسیال دمکرات بلژیکی که از سال ۱۹۲۹ تا ۱۹۳۶ صدر بین الملل دوم بود.

دومان Hendrik De Man (۱۹۵۳-۱۸۸۵) رهبر جناح راست حزب کارگر بلژیک و مؤلف "برنامه کارگر" سال ۱۹۳۳ (برای پایان دادن به کساد اقتصادی و افزایش تولید از طریق اصلاح کاپیتالیزم).

اسپاک Paul Henri Spaak (- ۱۸۹۹) مدتی در جناح چپ حزب کارگر بلژیک و سردبیر آکسیون سوسیالیست Action Socialist در سال ۱۹۳۴ بود. بعدها در سال ۱۹۳۵ از وزرای کابینه بلژیک شد و در دهه ۱۹۵۰ دبیر کل ناتو.

۴۵ - مارتین ترانمل Martin Trammel (۱۹۶۷ - ۱۸۷۹) از رهبران حزب کارگر نروژ.